

SERRA

D'OR

Vidal i Barraquer,
cardenal de la pau i la justícia

Armand Puig i Tàrrach

Josep M. Cadena.

Periodista i crític d'art

David Pagès i Cassú

Manifestacions

Francesc Fontbona

Olga Sacharoff o la «joie de vivre»

Bernat Puigdollers

Els Capmany,

del coneixement a la identitat

Josep Fornés

La Villarroel

Marta Monedero

La Mostra Internacional

de Films de Dones

Nina Valls

702

JUNY 2018 • 5,90 €

Vidal i Barraquer

cardenal de la pau i la justícia

per Armand Puig i Tàrrach

Nascut a Cambrils fa cent cinquanta anys i mort en fa setanta-cinc a l'exili, el cardenal Vidal i Barraquer va cursar la carrera de dret a Barcelona i es doctorà a Madrid. A la foto, aproximadament de 1895, encara d'advocat, poc abans d'entrar al seminari de Tarragona per reprendre els estudis eclesiàstics.

El dia 13 de setembre de l'any 1943 moria el doctor Francesc d'Assís Vidal i Barraquer, arquebisbe metropolità de Tarragona i primat de les Espanyes, cardenal de la Santa Església Romana des de 1921 (títol de Santa Sabina). Nascut a Cambrils el 3 d'octubre de 1868, ara fa cent cinquanta anys, havia volgut fer-se jesuïta, però, per consell del bisbe Torras i Bages, decidí entrar al seminari i dugué a terme els estudis eclesiàstics a Tarragona i la carrera de dret a Barcelona i Madrid. Ordenat bisbe i nomenat administrador apostòlic de Solsona l'any 1914, al cap de cinc anys (1919) va esdevenir pastor de la seu metropolitana de Tarragona, en la qual romangué fins al 25 de juliol de 1936. Aquell dia, davant el perill de mort imminent per part d'escamots anarquistes, sota la protecció directa del Govern català, fou traslladat des de Montblanc, on estava empresonat, fins a Barcelona, i d'aquí s'embarcà exiliat cap a Itàlia. Més tard, quan Itàlia enfortí l'eix polític i bèl·lic amb Alemanya, el cardenal hagué de traslladar-se a Suïssa. Vidal i Barraquer mai no volgué renunciar a la seva seu episcopal i hagué de morir exiliat davant la negativa del règim franquista a deixar-lo tornar. Només tornaren les seves despulles, que des de l'any 1978 reposen a la capella de Sant Fructuós de la catedral de Tarragona.

En un temps convuls i ple d'enfrontaments que culminaren en una guerra llarga i cruel, el cardenal Vidal va liderar l'Església catalana des d'una visió àmplia i profunda, que sumava forces i concebia Catalunya com a unitat pastoral. En aquest sentit, la seva tasca va ser precursora de la que, a partir del 1970, dugué a terme l'arquebisbe Pont i Gol. El cardenal entenia que la bicefàlia pastoral Tarragona-Barcelona, respectivament capital religiosa i capital política i cultural del país, s'havia de resoldre segons el model belga de Malines-Brussel·les: un únic arquebisbe per a totes dues seus, dotades, això sí, dels corresponents bisbes auxiliars. D'aquesta manera, pensava, s'aconseguiria la unitat d'acció pastoral d'una manera completa. El projecte es completava, segons el model de Lovaina, amb la constitució d'un potent centre universitari de l'Església a Tarragona, un Pedagogicum, que substituís la decadent Universitat Pontifícia, suprimida l'any 1934. Un bon grup

Perseguit pels anarquistes, fou traslladat a l'empara de la Generalitat de la presó de Montblanc a Barcelona, on saltà cap a Itàlia; posteriorment marxà a Suïssa i s'instal·là a la cartoixa de la Valsainte, on morí el 1943.

de joves preveres van ser enviats a estudiar a Roma i a París per a ser-ne professors. El projecte es va fondre amb l'ensulsiada que patí l'Església catalana, i tot el país, a partir del 1936.

Home de govern i jurista, el cardenal va saber envoltar-se del bo i millor de la *intelligentsia* de l'època. El seminarista que li feia de petit patge cardenalici, el canonge Giral, m'explicava que a la sala de visites del Palau Arquebisbal hi havia sovint personatges rellevants a qui el cardenal cridava per impulsar els seus projectes. I em parlava del

P. Casanovas, fundador de la Balmesiana, i del canonge Cardó, la millor ploma sacerdotal de l'època. Aquests, i molts altres, preveres i laics eren la *longa manus* d'un home que coneixia els seus límits i promovia la vitalitat de l'Església. L'Església del temps del cardenal és la que, entre altres coses, promou tres projectes simultanis de traducció bíblica, la que suscita la Federació de Joves Cristians de Catalunya (fundada l'any 1931), que el 1936 tenia 22.000 afiliats entre 10 i 35 anys, i la que defensa

la llengua catalana en la predicació i la catequesi davant l'atac del Govern de Primo de Rivera i la incomprensió vaticana. El cardenal lidera l'Església catalana amb un *savoir faire* exquisit.

La seva relació amb el Govern espanyol de la Segona República es va caracteritzar per la lleialtat. Amic personal d'Alcalá Zamora, el cardenal, com a president de la Conferència de Metropolitans, defensà els drets de l'Església des del diàleg amb l'Estat, i sempre maldà per la reconciliació social. La República, però, el defraudà: home amic dels jesuïtes, la seva

supressió l'afectà profundament. En relació amb Catalunya, es mostrà favorable a l'Estatut del 1932 i, ja abans, havia estat considerat «catalanista» en els informes de Nunciatura dels anys de Primo de Rivera. De fet, el cardenal era de la Lliga de Cambó i entre les seves amistats hi havia monàrquics com el marquès de Muller, el seu *gentiluomo* cardenalici. Les coses seran diferents amb el general Franco. Aquest mai no perdonà que el cardenal es negués a signar la carta col·lectiva del 1937 que do-

“
Vidal no volgué ser condecorat per la República ni es va ajupir davant Franco.

En un temps convuls i ple d'enfrontaments, el cardenal Vidal va liderar l'Església catalana des d'una visió àmplia i profunda que sumava forces i concebia Catalunya com a unitat pastoral.

”

Visita d'Alfons XIII al palau arquebisbal de Tarragona el 1924. En primer terme i d'esquerra a dreta, hi veiem el monarca, el nunci monsenyor Tedeschini, la reina Victòria Eugènia i el cardenal Vidal i Barraquer.

L'abril de 1931, Vidal i Barraquer i el bisbe Irurita visiten Francesc Macià en un acte d'acatament al nou ordre republicà.

nava suport al règim en un moment delicat. El cardenal Vidal hagué de tastar amargament l'exili, la incomprensió i el rebuig. La seva resposta s'expressa en una carta escrita des d'Itàlia l'11 d'octubre de 1937: «Res de venjances, caritat i caritat, per damunt de tot i contra altres ventades que puguin bufar en altres indrets.»

Vidal i Barraquer va ser el cardenal de la pau, si bé acompanyada de la justícia i de la independència de l'Església en relació amb qualsevol opció política. Vidal

no volgué ser condecorat per la República ni es va ajupir davant Franco. Els temps posteriors li van donar la raó. Al final de la seva vida, el Dr. Salvador Rial, administrador apostòlic de l'arquebisbat de Tarragona, escrivia pensant en el martiri cruent de molts preveres i laics en la persecució del 1936: «Indubtablement, entre el clergat de l'Arxidiòcesi, la primera víctima fou el Pastor, l'eminentíssim senyor Cardenal Arquebisbe. Sense efusió de sang, però autèntica víctima i màrtir.»

“

Franco mai no perdonà que el cardenal es negués a signar la carta col·lectiva de 1937 que donava suport al règim en un moment delicat.

El cardenal Vidal hagué de tastar amargament l'exili, la incomprensió i el rebuig.

”